

OPIS ŠTUDIJNÉHO ODBORU

Platný od: 16.12.2002

(a) Názov študijného odboru:

(b) Stupne vysokoškolského štúdia, v ktorých sa odbor študuje a štandardná dĺžka štúdia študijných programov pre tieto stupne vysokoškolského štúdia:

(c) Obsah študijného odboru:

(c4) Obsah tretieho stupňa

Absolvent je spôsobilý vedecky rozvíjať problematiku človeka v jeho spoločenskom a inštitucionálnom rámci. Vie samostatne formulovať problémy v kontexte súčasného teoretického poznania a nachádzať spôsoby ich riešenia: Orientuje sa v metodologických otázkach a v súčasných smeroch sociálnej psychológie, pracovnej a organizačnej psychológie. Vie aplikovať teoretické poznatky pri riešení praktických problémov. Disponuje diagnostickými zručnosťami a spôsobilosťami v oblasti intervencie. Je profesionálne kompetentný pracovať s vedeckými výskumnými metódami. Má schopnosti pripraviť dizajn výskumu a samostatne ho realizovať. Výsledky výskumu obohacujú teóriu a prax sociálnej psychológie, organizačnej a pracovnej psychológie.

Teoretické vedomosti (3. stupeň, PhD.)

Absolvent odboru sociálna psychológia, organizačná a pracovná psychológia (3. stupeň)

- vedecky skúma a prináša originálne riešenia, tak teoretických ako aj praktických otázok a problémov sociálnej psychológie, organizačnej a pracovnej psychológie.

Doplňujúce vedomosti, schopnosti a zručnosti (3. stupeň, PhD.)

Absolvent študijného odboru sociálna psychológia, organizačná a pracovná psychológia (3. stupeň) si prehĺbi a rozšíri osvojené

- znalosti z histórie a aktuálnych trendov rozvíjania teórie študijného odboru psychológia, ako aj aplikovaných psychologických disciplín sociálnej psychológie, organizačnej a pracovnej psychológie, vedecké formulovanie problému, väzby výskum – využitie výsledkov v praxi, etickú a spoločenskú stránku vedeckej práce, prezentáciu výsledkov výskumu, návrhy opatrení pre spoločenskú prax v komerčnej aj nekomerčnej sfére.

- poznatky z oblasti výskumných metód a štatistických analýz. Zdokonalí si svoje

spôsobilosti s prácou s vedeckou literatúrou (najmä časopiseckou) a s vedeckými databázami. Zdokonalí svoje schopnosti koncipovať rozmanité druhy odborného textu (recenzie, posudky, empirické štúdie, teoretické štúdie, abstrakty, diskusie). Zlepší si svoje schopnosti formulovať problém, navrhnuť výskumný projekt, nájsť vhodné postupy zberu a analýzy dát. Rozšíri si svoje poznatky o hypoteticko-deduktívnom a exploračnom výskume. Rozvinie svoje pozorovacie, analytické a interpretačné kompetencie.

Vymedzenie jadra znalostí (3. stupeň, PhD.)

Nosné témy jadra znalostí študijného odboru (3. stupeň, PhD.)

Nosné témy jadra znalostí 3. stupňa tj. PhD. stupňa vysokoškolského štúdia sú viazané na poznatkový systém všeobecnej sociálnej psychológie ako základnej teoretickej psychologickéj disciplíny a tiež na aplikované psychologické vedné disciplíny aplikovanú sociálnu psychológiu, organizačnú a pracovnú psychológiu.

Jadro obsahuje len rámcové témy (vybrané state):

Študijná časť:

Teoretický základ, metodologický aparát, špecializácia:

- Sociálna a spoločenská podstata človeka, socializácia a enkulturácia. Sociálne poznanie a jeho genéza. Komunikácia, jazyk a reprezentácie. Sociálna interakcia. Mentálne skratky v sociálnej interakcii. Sociálna komunikácia. Sociálne správanie. Kooperácia a súťaživosť. Sociálnopsychologické aspekty riešenia záťažových situácií a zvládania záťaže. Sociálna psychológia osobnosti. Sebasystém, sociálna a skupinová identita. Postoje (genéza a zmena). Sociálna motivácia. Skupiny a skupinové procesy. Masy a davy. Sociálny vplyv a skupinová dynamika, vzťahy vnútri skupín. Kreativita skupiny. Rozhodovanie poroty. Konformita a poslušnosť. Inovácia a vplyv minorít. Spoločenské poznanie – common sense, teória atribúcie, systém vier a reprezentácia ideológií. Kognitívna disonancia. Rasizmus, predsudky a diskriminácia. Sociálna psychológia jazyka. Sociálne normy. Skupinové konflikty.

- Metódy sociálnej psychológie (kvantitatívne, kvalitatívne, experimentálne, deskriptívne, exploratívne). Sociálne intervencie (metódy aktívneho sociálneho učenia, sociálnopsychologický výcvik, intervenčné preventívne programy).

- Aplikácie sociálnej psychológie: organizačná psychológia, ekonomická psychológia, politická psychológia, medzikultúrna psychológia, sociálna psychológia a právo, psychológia náboženstva, psychológia masovej komunikácie, environmentálna psychológia, sociálna psychológia školy, rodiny, psychológia zdravia, športu, zvládania rôznych typov záťažových situácií, sociálna psychológia nezamestnanosti, sociálna psychológia menšín, sociálna psychológia násilia,

asertivity, riešenia konfliktov, prevencia sociálnopatologických javov.

- Identita, kultúra, filozofia a osobnosť firmy.

- Analýza práce a pracovného miesta, výber pracovníkov. Pracovná výkonnosť – determinanty, teoreticko-metodologické východiská. Motivácia, spokojnosť, atmosféra, výkon. Tvorba kritérií a diagnostických modelov pre posudzovanie psychickej spôsobilosti. Identifikácia a hodnotenie nárokov na priebeh a kvalitu psychických procesov.

- Organizačné podmienky, organizačný audit, organizačné správanie (adaptačné programy, komunikácia, motivácia). Rozvoj pracovníkov a organizácie (diagnostika rozvojových potrieb, metódy rozvoja, psychologická intervencia).

- Psychodiagnostika v oblasti psychológie práce a organizácie – klasická, situačná, PC.

- Personálny manažment, personálna stratégia, personálna politika, personálna práca, identifikácia potrieb ľudského potenciálu, riadenie ľudských zdrojov. Organizačná, riadiaca, firemná, marketingová, krízová komunikácia.

- Aplikácia poznatkov psychológie v oblasti manažmentu – diagnostika, intervenčné zásahy, rozvoj.

- Aplikácia pracovno-psychologického poznania v špecifických oblastiach (nezamestnanosť, kariérový rast a poradenstvo, doprava, vojsko, väznice, zdravotníctvo).

Vedecká časť:

- Výskum aktuálneho otvoreného vedeckého problému z odboru sociálna psychológia, organizačná a pracovná psychológia.

- Analýza vedeckých textov, formulácia problému, porovnávanie spôsobov skúmania definovanej témy z rozličných teoretických perspektív. Porovnávanie experimentálneho, hypoteticko-deduktívneho, overovacieho a exploračného typu výskumu. Štandardy vedeckých a odborných textov. Súčasné koncepcie validity a reliability. Univerzalizmus vs. Kultúrna špecifickosť konštruktov. Prezentácia výsledkov.

- Otvorené semináre o výskumných projektoch, ktoré riešia významní výskumníci zo Slovenskej republiky a zo zahraničia, ako aj samotní doktorandi. Analýza charakteru výskumu.

- Etické aspekty vedeckej práce. Teoretická analýza aktuálnych spoločenských problémov. Typy akčného výskumu a intervencií (napr. aktuálnych intervenčných programov, možnosti a úskalia ich aplikácie).

- Súčasné smery sociálnej psychológie, organizačnej a pracovnej psychológie.

Sociologická a psychologická tradícia sociálnej psychológie. Analýza relevantných vedeckých textov. Diskusie o súčasných otázkach filozofie, lingvistiky, sociológie, sociálnej antropológie, politických vied i ďalších spoločenských vied.

Znalosti uvedené v jadre majú rozsah 1/3 v študijnej časti a 3/3 vo vedeckej časti. Dizertačná skúška a obhajoba dizertačnej práce (záverečná práca) musí spĺňať kritérium, aby študent preukázal schopnosť samostatne získavať teoretické a praktické poznatky.

(d) Zdôvodnenie potreby vzniku študijného odboru:

(e) Príklady podobných študijných odborov v zahraničí:

(f) Vymedzenie príbuzných študijných odborov a rozdielov medzi nimi: